

2022-10-28

Diarienummer
BN 2022/0332
L 2022-1160

Göran Hagsund
Bygglövsarkitekt

Ansökan om bygglov på Vågen 2

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden beslutar

- att avslå ansökan om bygglov för solpaneler på fastighet Vågen 2
- att ta ut en avgift på 3 687 kronor
- att motivera beslutet med vad som anges under rubriken föredragning i stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse
- att bifoga viktig information som tillhör beslutet när handlingarna skickas ut

Sammanfattning

Ansökan om bygglov har inkommit för att montera solpaneler på två takfall på Vågen 2. Takfallen är riktade åt öster och söder och omfattar 55 plus 33 m², sammanlagt 88 m². Fastigheten är belagt med förvanskningförbud enligt gällande plan och stadsantikvarien har erinrat mot ansökan i remissvar.

Underlag för beslutet

- Stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse 2022-10-28
- Bemötande från sökanden 2022-09-09
- Foto, 2022-09-09
- Situationsplan 3, 2022-06-30
- Fasadritning 2, 2022-06-30
- Illustrationsritning, 2022-06-14
- Ansökan, 2022-06-14
- MÖD, Mål P 10501-20, 2021-11-09

Ärendet

Bakgrund

Ansökan om bygglov för solpaneler har inkommit. Panelerna är tänkta att monteras på låglutande tak kring en atriumgård till ett enbostadshus och som är delvis men inte helt kringbyggd. Panelerna är riktade åt öster och söder och omfattar sammanlagt 88 m².

2022-10-28

Diarienummer
BN 2022/0332
L 2022-1160

Fastigheten omfattas av detaljplan som vann lagakraft 24 november 2009 och som har en genomförandetid till 24 november 2014. Enligt gällande plan får fastigheten användas för bostadsändamål i en våning och med en högsta byggnadshöjd på 4,0 meter. Taklutningen är begränsad till 15°. Samtliga 45 bostadsfastigheter inom planområdet har belagts med såväl varsamhetsbestämmelser som skyddsbestämmelser. Av varsamhetsbestämmelserna framgår att: *"Vid förändring av husen skall följande karaktärsdrag och värden hos bebyggelsen särskilt beaktas: gult tegel med vertikal räffling, rött enkupigt taktegel, brun- eller svartlaserat trä samt omålad puts i socklar och över dörrar."* Av skyddsbestämmelserna framgår att: *"Byggnadsdelar uppförda 1957-58 inte får rivas. Volymerna och höjden på murarna skall bibehållas. Taken skall utformas som flacka pulpettak. Karaktäristiska detaljer såsom att murarna i hörnen möts på olika höjd, trappningen av murarna och de särpräglade skorstenarna skall bevaras."*

Vidare är fastigheten med i bevaringsprogrammet, liksom övriga inom planområdet och klassad som särskilt värdefull byggnad enligt plan- och bygglagen 8 kap 13 § och innebär förvanskningförbud.

En dom i MÖD, mark- och miljööverdomstolen, 9 november 2021 i Mål 10501-20 avseende solpaneler i Lund på fastigheten Sankt Knut 4, fastslår att bygglov inte ska beviljas. Som domskäl anges bland annat att byggnaden har ett skydd i såväl bevaringsprogram som detaljplan och omfattas därmed av förbud mot förvanskning. MÖD har också som domskäl angivit avvägningen mellan det enskilda och det allmänna intresset till förmån för det allmänna intresset att värna kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Domen läggs i sin helhet som en bilaga till handlingarna.

Föredragning

Vid granskning mot gällande plan samt besiktning i området kan konstateras att åtgärden är planstridig då byggnaden förvanskas samt att det inom planområdet inte förekommer några solpaneler. Stadsantikvariens yttrande är också ett stöd för kontorets bedömning. Vidare är den dom från mark- och miljööverdomstolen, Mål 10501-20 att betrakta som prejudicerande även för detta fall och det finns enligt kontoret inga möjligheter att inta ett annat förhållningssätt.

Byggnadsnämnden fattade 20 september 2022, § 123, beslut avseende fastigheten Trattkantarellen 10 i Veberöd, att bevilja bygglov för montage av solceller på en byggnad som enligt gällande plan från 2007, ska ha tegelröda takpannor. Beslutet rör en byggnad som beviljades bygglov 2019.

2022-10-28

Diarienummer
BN 2022/0332
L 2022-1160

Beslutet som byggnadsnämnden fattade 20 september 2022, § 123, rör en planbestämmelse om takmaterial och kan inte anses vara jämförbart med förvanskning av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse som enligt gällande plan har en juridiskt bindande varsamhet som det är frågan om i detta fall.

Trots de goda intentionerna med solpaneler menar kontoret att vid en avvägning mellan det allmänna intresset med stadsbilden och det kulturhistoriska värdet ställt mot det enskilda intresset med solpaneler får det allmänna intresset i detta fall väga tyngre. Detta även om man som sökanden anser, bidrar till landets samlade elproduktion med sina solpaneler. De foton som sökanden visar på en gatubild med kraftig grönska. På vintern ser det annorlunda ut och plan- och bygglagen kan inte ta skymmande grönska som skäl till att delar av fasad inte är synliga då detta kan ansas eller borttas. Då det inte förekommer solpaneler hittills inom Planetstaden kan det ur ett likabehandlingsperspektiv vara enklare att hantera än om det redan funnits en eller flera byggnader med solpaneler. Redan idag finns som tidigare nämnt flera anpassade tillbyggnader som stärker det ursprungliga tävlingsprogrammet inom ramen för det utseende och kvalitéer som området besitter.

Ansökan kan komma att få en kraftigt prejudicerande effekt i området om utplacering av solpaneler beviljas. Området är idag förhållandevis välbevarat. Två tillbyggnader finns som båda är väl integrerade i den befintliga strukturen. Att bevara området välbevarat är av godo och kan stärka Lunds identitet som kulturstad. Området ritades av Jörn Utzon som ungefär samtidigt projekterade operahuset i Sidney, Australien. En ikon inom arkitektur och byggnadskonst.

Beredning

Stadsantikvarien har hörts i ärendet. Av yttrandet framgår att ansökan innebär att de flacka pulpettaken förses med solceller. Byggnaden ingår i ett område av mycket högt kulturmiljövärde. Området består av atriumhus i en våning med fasader av gult tegel. De är synnerligen väl kända, både nationellt och internationellt, ritade av Jörn Utzon, Ib Mögelvang och Henry Andersson. De tillkom i slutet av 1950-talet som vinnande förslag i en arkitekttävling "Skånska hustyper" som anordnades av Skånska Sparbanksföreningen 1953, som en variant på likaledes välkända Kingohusen i Helsingör. Syftet med tävlingen var att återknyta till en skånsk byggtradition med dess anpassning till landskapets natur och klimat, samtidigt som byggforskningens och rationaliseringssträvanden framgångar skulle utnyttjas. Stadsplanen ger på tidstypiskt vis omväxlande rumsbildningar och öppnar sig delvis mot

2022-10-28

Diarienummer
BN 2022/0332
L 2022-1160

gemensamma grönytor. Husen var med dagens mått mätt små och i själva idén med husen låg att de skulle vara möjliga att bygga till utan att förstöra området. Husen i området och området i sig är förhållandevis välbevarade och de flesta tillbyggnader och andra förändringar har gjorts med stor hänsyn till bebyggelsens arkitektoniska kvaliteter. I kommunens kulturmiljöprogram, "Här bor man!" från 2011 uppmärksammas Planetstadens bostadshus som "Särskilt värdefull bebyggelse" och anger att den möjligen är Lunds mest kända bostadshus. Kulturmiljöprogrammet är att betrakta som riktlinjer, råd och rekommendationer till skillnad från detaljplanen vars bestämmelser är juridiskt bindande.

Sökanden har kommunicerats stadsbyggnadskontorets avstyrkan och skriver i yttrande att man menar att del av det allmänna intresset också är man som enskild bidrar med el till den samlade fossilfria elproduktionen. Vidare menar sökanden att solpanelerna endast kan ses från gatan längs en 15 meter lång sträcka. Sökanden bifogar foton som styrker detta. Vidare menar man att åtgärden är reversibel och ursprungligt utseende kan återställas. Avslutningsvis hänvisar man till tävlingsprogrammet från arkitekttävlingen som föregick uppförandet, i vilket det framgår att huset kan utveckla sig efter familjens behov. Sökandens handling bifogas i sin helhet till ärendet.

Då ansökan har bedömts som en planstridig förvanskning av byggnaden har grannar i fastigheterna Vågen 1 och 3, Stora Björnen 4 och 5, Nebulosan 3 och 4 samt Lilla Råby 18:38 hörts. Ingen erinran har inkommit från grannar.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Lagbestämmelser som förslaget grundar sig på

Av 2 kap 1 § plan- och bygglagen framgår att vid prövningen av frågor enligt denna lag ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen

Av 8 kap 13 § PBL framgår att en byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Av 9 kap. 30 § första stycket PBL framgår att bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

2022-10-28

Diarienummer
BN 2022/0332
L 2022-1160

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser a) överensstämmer med detaljplanen, eller
- b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen,
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Trots det får bygglov enligt 9 kap. 31 b § PBL ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och avvikelsen är liten, eller åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt.

Utöver vad som följer av 31 b § får enligt 9 kap. 31 c § bygglov ges efter det att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden 1. är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, eller 2. innebär en sådan annan användning av mark eller vatten som utgör ett lämpligt komplement till den användning som har bestämts i detaljplanen.

Om avvikelser tidigare har godtagits enligt 30 § första stycket 1 b, 31 b eller 31 c §, ska enligt 9 kap. 31 d § PBL en samlad bedömning göras av den avvikande åtgärd som söks och de som tidigare har godtagits.

Av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5 PBL framgår att bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan samt möjligheterna att hantera avfall. Bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas vid planläggning och i andra ärenden samt vid åtgärder avseende byggnader som inte ingår i ett ärende enligt denna lag. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska

2022-10-28

Diarienummer
BN 2022/0332
L 2022-1160

göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas.

Ian Cortes Guzman
Bygglovschef

Göran Hagsund
Bygglovsarkitekt

Beslutet skickas till

Enligt sändlista

Överklagande

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen Skåne. Mer information om hur det överklagas skickas ut tillsammans med beslutet.